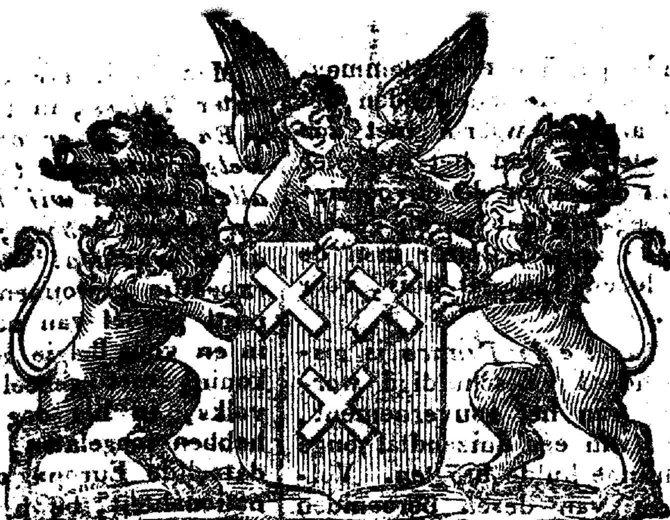
No. 12. 1833.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws-Blad.

Zondag en Maandag den 13 en 14 Januarij.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*, gelet op het Besluit van Z. E. den Heer Gouverneur der Provincie *Noord Braband*, van den 30sten December 1832, A, no. 26; Afdeeling van Politie, *Provincialblad no.* 213,) houdende uitnoodiging, om na bekomen berigt van de Districts-Kommissie ter aanmoediging en ondersteuning van de Gewapende Dienst, van den dag waarop de Jaarlijksche Kollecte zal plaats hebben, bij tijds de Ingezetenen op te wekken tot het doen van milde bijdragen in dezelve, alsmede om tevens de gelegenheid te openen, tot het doen van inschrijvingen, tot verzachting van het lot der in het belang der goede zaak Gekwetste Verdedigers van het Vaderland en der nageblevene betrekkingen van de in den laatsten strijd gesneuvelden," waartoe hetzelve fonds uitsluitend is bestemd.

Gelet op de Missive van voorm. Districts-Kommissie van den 8sten Januarij 1833, houdende mede verzoek om de Ingezetenen tot het doen van Vrijwillige Inschrijvingen ten voorm. einde op te wekken, alsmede om op Maandag den 14den Januarij aanstaande eene Kollekte langs de huizen te doen plaats hebben, en de deelneming daaraan zoo veel mogelijk te bevorderen.

Brengen bij deze ter kennisse der Ingezetenen, dat van nu af aan, ter Stads-Secretarij is geopend, eene lijst van inteekening voor de slagtoffers van den strijd tegen oproer en geweld, hetzij wegens giften voor eens, of te wel voor alle zulke verdere bijdragen, als de opgewekte deelneming, op eenen langeren duur zouden willen doen dienen, tot geregelde ondersteuning van verminkten en van nageblevenen, ten gevolge van den moedigen tegenstand, door onze strijders reeds geboden of verder te bieden, tot behoud der waarborgen onzer regten en voor de onafhankelijkheid van ons dierbaar *Vaderland*.

Alsmede dat op Maandag den 14den dezer loopende maand, op de gewone wijze, de Jaarlijksche Kollekte tot stijving der fondsen tot aanmoediging en ondersteuning van de Gewapende Dienst in de Nederlanden, alhier ter Stede zal plaats hebben, waaraan, gelijk Burgemeester en Wethouders vertrouwen, op het voetspoor van vorige jaren, en thans nog meer bijzonder door een iegelijk naar zijn vermogen, een ruim aandeel zal genomen worden; achtende het bestuur overbodig, hiertoe meerdere drangredenen aan te voeren, als bekend met den goeden geest die de Ingezetenen voor *Koning* en *Vaderland* bezielt, en die op zich-zelve daartoe ten genoegzamen prikkel zal verstrekken.

BREDA, *den 10den Januarij 1833.*

DE ROY Vt.

Ter ordonnantie van dezelven
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

LAATSTE BERIGTEN DER COURANT,
van Zaturdag 12 *Januarij*,

behelzende de laatste *Fransche* en *Belgische* Nieuwstijdingen benevens de *Fransche Beursprijzen* van den volgenden dag.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 11den Januarij.

Omtrent onze gevangene landgenooten, schrijft men van St. Omer:

» De eerste kolonne hollandsche krijgsgevangenen, die tot het garnizoen der citadel behoorden, is gisteren, den 5den Januarij, ten een uur, ten getale van 2000, te St. Omer aangekomen, begeleid door het 11de regiment ligte troepen en een detachement van het 4de regiment jagers.

» Eene menigte volks is hen te gemoet gegaan. Men maakte de opmerking, dat deze kolonne bijna geheel uit seer jonge lieden bestond. Men onderscheidde slechts eenige oude militairen, versierd met verscheidene orders, waaronder ook die van het legioen van eer. Het meerendeel draagt eene decoratie, in het verleden jaar na den belgischen veldtogt, aan hen geschonken.

» De tweede kolonne, uit 1600 man bestaande, zal den 6den aankomen, begeleid door het 5de regiment van linie en een detachement van het 5de regiment jagers. Deze gevangenen zullen in de volgende plaatsen verdeeld worden: 1000 te Hesdin; 800 te Bethune; 347 zeelieden te Aire; 3500 te St. Omer, daaronder begrepen 54 officieren, den staf en den generaal *Chassé*."

— Over Belgie heeft men alhier berigten uit Londen tot den 8sten. In het ministerieel Avondblad, de *Courier*, van den 7den leest men onder anderen het volgende:

» Onze 's Gravenhaagsche correspondent, in welken wij een onbepaald vertrouwen hebben, meldt ons, dat men in de best onderrigte kringen algemeen van gevoelen was, dat de koning van Holland zich niet alleen verklaard heeft tegen den hoofdinhoud, maar zelfs tegen den vorm van de door Frankrijk en Engeland gedane voorstellen. Koning *Willem* heeft evenwel niet verklaard gezind te zijn tot het afbreken der onderhandelingen, betrekkelijk de geschillen met het belgisch bewind, maar als voorwaarden te vorderen:

1°. De opheffing van het embargo onder 't welk de hollandsche schepen in de fransche en engelsche havens liggen.

2°. Intrekking van het bevel aan de engelsche en fransche kruisers worden geautoriseerd, om de schepen aan te houden en in de havens op te brengen.

3°. Het opheffen van de blokkade der hollandsche kusten.

4°. Loslating van het garnizoen der citadel van Antwerpen en de forten die er van afhangen. —

Naar het scheen had men de voorgenomene russische leening te Londen op nieuw op het tapijt willen brengen. Eene deputatie kooplieden was laatstleden zaturdag deswegens bij den russischen gezant ten gehoore geweest en had aangeboden zich met de leening te belasten, tegen eene rente van 4 pCt. en den koers van 76½. Maar de ambassadeur had haar te kennen gegeven, dat de bemagtiging der citadel en andere omstandigheden, die voor den vrede en de rust waarborgen schenen op te leveren, voldoende waren om het russisch gouvernement te doen besluiten, de aanbiedingen af te wijzen tot welker aanneming hij vroeger was geautoriseerd geworden.

De *Morning Post* hield berigten uit Oporto tot den 25sten December; er had buiten de stad een gevecht tusschen de beide partijen plaats gehad, bij hetwelk dom *Pedro* 800 man zou verloren hebben. Andere engelsche dagbladen trokken dit berigt echter in twijfel.

— De belgische berigten heden avond bij ons ontvangen, houden wederom weinig bijzonder opmerkenswaardigs. Uit Antwerpen wordt van gisteren gemeld, dat er aan de haven niets bijzonders was voorgevallen. De Schelde was steeds met drijfijs bezet. In den namiddag van eergisteren had men in de nabijheid van den Doel eene stoomboot die stookte bespeurd; zeven kanonneerbooten hadden zich in onderscheiden inhammen in veiligheid gesteld; al de groote schepen waren de rivier afgevaren.

— Het Antwerpsch Handelsblad meldt, dat het gerucht gisteren te Antwerpen had geloopen, dat de ingezetenen eindelijk hunne burgerregten wederom verkrijgen zouden, dat namelijk de staat van beleg zou worden opgeheven. Die daad van regtvaardigheid, gelijk gemeld blad te regt zulks noemt, zou den 15den, den dag waarop vorst *Leopold* van zijne reis naar de fransche grenzen terug moet zijn gekomen, plaats hebben. Het *Handelsblad* zegt: » zoo deze tijding zich bevestigt, moet men denken, dat wij te gelijker tijd de inwoners eener naburige stad met de intrekking van eenen verfoeijelijken maatregel, welks gestrengheid zij minder nog dan wij verdiend hadden te gevoelen, geluk zullen kunnen wenschen." — Het is echter te denken, dat, mogt Antwerpen van den staat van beleg al bevrijd worden, het weerspannige, en, in de oogen der belgische bewindvoerders, kwalijkgezinde Gent er zoo goedgunstig en spoedig niet van zal worden ontheven.

— Vorst *Leopold* is met zijne echtgenoote woensdag morgen te Rijssel aangekomen; de koningin der Franschen was met de prinsessen *Adelaide*, *Maria* en *Clementina* dingsdag avond aldaar gearriveerd. — Het hoofdkwartier van het fransch Noorderleger is dingsdag, den 8sten, insgelijks te Rijssel gekomen, gelijk mede het 5de regiment van linie, dat de hollandsche krijgsgevangenen tot derzelver bestemming had begeleid.

— Tusschen de bank te Brussel en het bewind aldaar, schijnen oneenigheden te hebben plaats gehad, bij welke de eerste geweigerd moet hebben langer de dienst van rijkskassier te blijven vervullen. Dezelve worden gezegd nu wederom te zijn bijgelegd.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 9den Januarij.

Het voorstel van den *Portalis*, tot afschaffing der viering van den 21sten Januarij, is bij de kamer der pairs ingekomen en in handen eener commissie van onderzoek gesteld, welke, naar men zegt, [illegible] ontraden. Het rapport zal waarschijnlijk niet eerder uitgebragt worden, dan nadat deze noodlottige dag zal voorbij zijn, hopende men dan, dat de openbare meening minder door een zoodanig besluit zoude gekwetst worden.

De redevoeringen der beide ministers over de petitien, de hertogin *van Berry* betreffende, geven de dagbladen nog immer stof tot allerlei bedenkingen. Onder deze alle is er echter geen, hetwelk daaruit meer voordeel meent te trekken, dan de *Gazette de France*, die juist sedert het begin der revolutie immer [illegible] len verkondigd heeft, dat de bestaande orde van zaken door willekeurige en onwillekeurige maatregelen gevestigd, als eene daadzaak moest worden beschouwd, wanneer men de gevolgen moest eerbiedigen, zoo lang de omstandigheden zulks vorderden, doch tevens daarbij voegde, dat de natie vroeg [illegible] zoude inzien en tot de ware beginselen [illegible]. De ministeriele bladen zijn voorzeker [illegible] te nemen, doch het is echter opmerkelijk, dat dezelve zich meer en meer van de revolutionnaire denkbeelden verwijderen, en na en

dan met het gevoelen der koningsgezinde partij overeenstemmen. Zoo geeft onder anderen de onlangs gevoerde discussie heden het *Journal des Debats* aanleiding tot een artikel, waarin met zoo vele woorden gezegd wordt, dat de oudste tak van het huis der Bourbons niet geheel verantwoordelijk kan zijn voor de onvoorzigtigheden en dwaasheden, door *Karel X* begaan, dat het bij gevolg eene schreeuwende onregtvaardigheid zoude zijn, wanneer men de hertogin *van Berry*, of eenige andere leden van dat huis, voor de noodlottige ordonnantien deed boeten.

— De verantwoordelijke uitgever der *Gazette de France* is gisteren door den regter van instructie verhoord, beschuldigd wordende van eene poging tot omverwerping van het gouvernement, door het openbaar maken der aanspraken van een duizendtal jonge lieden, die den heer *de Chateaubriand* hunne hulde bragten. Volgens het dagblad, zijn van de brochure van dezen beroemden schrijver over de hertogin *van Berry*, niet minder dan dertigduizend exemplaren verkocht, en heeft dezelve, volgens den *Temps*, hem de verbazende som van *vijftigduizend franken* opgebragt.

— Een der ministeriele bladen vermeent heden stellig te weten, dat de fransche troepen, die zich in Griekenland bevinden, dadelijk na de aankomst der Beijersche krijgsmagt, Morea zullen ontruimen en naar Ancona zullen worden overgebragt.

— Het gerucht wil, dat het gouvernement nieuwe voorstellen ten aanzien der hollandsche krijgsgevangenen aan het kabinet van 's Gravenhage heeft gezonden, welker inhoud hunne vrijlating aan minder bezwarende voorwaarden zoude onderwerpen.

— Bij het ministerie van oorlog heerscht eene groote drukte. De belgische expeditie zal tot eene aanzienlijke promotie ook in de hoogere rangen aanleiding geven. Onder anderen zouden niet minder dan elf generaal-majoors tot den rang van luitenant-generaal bevorderd worden.

— In onze bladen vindt men thans in zijn geheel het protest, door den koning van Spanje geteekend, waarvan reeds gisteren gewag werd gemaakt. (*Wij zullen hetzelve in ons volgend nommer mededeelen.*)

— De fondsen waren heden (9 *Jan.*) genoteerd: de 5 pCt. kont. 101; op tijd 101,25; de 3 pCt. kont. 72,50; op tijd 72,70; Nap. renten kont. 85,50; op tijd 86; Sp: perpet. kont. 60⅝; op tijd 60¾; Cortes niet genoteerd.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 12den Januarij.

Het is thans stellig dat er bij het leger algemeene kantonnementsveranderingen zullen plaats hebben; de troepen zullen den 12den en 13den de nieuwe hun aangewezen kantonnementen betrekken. Naar wij ook vernemen zal er binnen kort een algemeen verlof van veertien dagen aan het leger worden gegeven, zullende er telkens omtrent een vierde deel der manschappen verlof krijgen.

Op heden heeft alhier de plegtige ter aarde bestelling plaats gehad van den heere *P. M. Siborgh*, 2de luit. in de 2de komp. van het 1ste bat. grenadiers, en ridder van de militaire Willems-orde, die den 10den dezer, in de garnizoens ziekenzaal dezer Vesting was overleden.

Behalve de beide Generaals-majoor *Wildeman* en *Vertholen*, bevonden zich ook bij de lijkstaatsie de andere hoofd-officieren van deze bezetting, terwijl de kompagnie, waartoe de overledene behoorde uit haar kantonnement Terheijden naar herwaarts was gekomen, om hem, die door velen betreurd wordt, de laatste eer te bewijzen.

— De Engelsche konings stoomboot *Ligthning* is woensdag van Hellevoetsluis naar Londen teruggekeerd, met het antwoord onzer regering op de jongste voorstellen van Frankrijk en Engeland. Waarin overigens het antwoord onzer regering bestaan hebbe, is met geene zekerheid bekend. Sommigen spreken van een tegenontwerp, hetwelk door onze regering zou zijn aangeboden; anderen meenen, dat Z. M. zou verklaard hebben, bereid te zijn om in nadere onderhandelingen te treden, zoodra onze gevangenen uitgeleverd, het embargo op onze schepen opgeheven en onze opgebragte schepen en ladingen teruggegeven zullen zijn.

— Het ijs op de rivier voor, boven en beneden de stad Dordrecht zit thans onbewegelijk, en wordt in onderscheiden rigtingen met schietschouwen en zelfs te voet gepasseerd. Aan het veer van daar op Zwijndrecht blijft men echter nog altoos een slop ter overvaart open houden.

— Te Amsterdam zijn in het vorig jaar geboren 6452 personen, overleden 7822, gehuwd 1322 paren, echtscheidingen 9.

— De vreemde dagbladen hebben verschillende gevolgtrekkingen gemaakt, uit het gehouden gedrag der Hollandsche regering, vooral in de laatst verloopene maand. Op verschillende wijzen hebben zij de vraag: « Wat heeft Holland met de hardnekkige verdediging van het kasteel van Antwerpen gewonnen?" beantwoord; doch de meeste kwamen op het morele gevoel neder, dat de handelwijze onzer regering had opgewekt, namelijk: om aan Europa te toonen, wat het zoude kosten, wanneer hetzelve eene voor vrijheid en vaderlandsliefde blakende natie ketenen wilde aanleggen. Veel waarheid ligt in deze gevolgtrekking opgesloten, vooral, wanneer men zich tevens bij bedenkt, dat dit alles geene bloote vertooning, maar slechts een bloedig voorspel was, van hetgeen onze vijanden te wachten staat, wanneer zij hunne schreden naar den vaderlandschen grond mogten rigten. In dit opzigt, kon de verdediging van het kasteel van Antwerpen, de beslissing van het zoo lang gerekte en onbeantwoorde vraagstuk nabij brengen, wanneer de zoogenaamde scheidsregters onbaatzuchtig waren. Men vergete echter niet dat ook de Franschen, in één opzigt, veel bij deze expeditie gewonnen hebben en hun nader al aan de ontwikkeling hunner plannen brengt.

Men herinnere zich slechts het gezegde van den franschen minister *Thiers*, in het afgeloopen jaar, aan de wetgevende kamer: *» En wie is er onder u., mijne heeren, die niet wenscht dat Belgie wederom tot ons keere. Wij verlangen er allen naar, en allen hebben wij het bewustzijn, dat deze gebeurtenis eenmaal zal plaats hebben; alleenlijk moeten wij dezelve slechts weten af te wachten!"* om daarna te gevoelen wat de Franschen bij deze expeditie gewonnen hebben: Zij hebben het hier en daar sluimerend gevoel van nationaliteit zoowel als de sijmpathie der volken in en voor Belgie geheel verdrukt. Zij hebben den quasi-belgischen koning met geheel zijn gouvernement in het oog des belgischen volks, in het oog van geheel Europa, bespottelijk gemaakt. Zij hebben toegelaten, dat het volk, het gemeen zich, met schande voor datzelfde Europa overlaadde. Zij hebben de minste sprank van nationaliteit, bij het belgische leger, door er duizende fransche officieren en soldaten in te stoppen, geheel uitgedoofd, en stellen thans het belgische volk als Iloten voor, die alleen onder de vleugelen des franschen haans bescherming kunnen vinden; *» Il n'y a plus de Belgique aujourd'hui. - Elle l'a senti si bien elle-même, qu'elle a accepté notre gloire comme ses funérailles."* .... *Le gendre du roi des Francais sera-t'il vice roi des Belges, ou lieutenant général des* NOUVEAUX DEPARTEMENS DU NORD? (Er bestaat tegenwoordig geen Belgie meer. Het heeft zelf dit zoo zeer gevoeld, dat het onzen roem als zijne uitvaart heeft beschouwd.... Zal de schoonzoon van den koning der Franschen koning van Belgie, of luitenant-generaal van de *nieuwe Noordelijke departementen* wezen?) Wanneer men zulke en honderde andere gelijksoortige meeningen in de fransche dagbladen van alle kleuren ziet uiten, dan behoeft men zich niet meer af te vragen, zijn wij op den weg des vredes? Neen voorwaar! maar wel op het pad, dat ons tot groote gebeurtenissen leidt.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 9den Januarij.

Het protest, door den koning van Spanje geteekend, waarvan reeds gisteren gewag werd gemaakt, is van den navolgenden inhoud:

In de oogenblikken van benaauwdheid, waarin ik verkeerd heb gedurende de zware ziekte, waarvan mij onlangs de goddelijke voorzienigheid heeft gered, heeft men mij bij verrassing een dekreet doen teekenen, waarbij geheel werd afgeweken van de pragmatieke Sanctie van den 29 Maart 1830, welke steeds op verzoek der cortes van 1789 door mijnen doorluchtigen vader was ontworpen, om de regelmatige opvolging tot den spaanschen troon te herstellen.

De verwarring van het oogenblik, waarin het leven mij scheen te verlaten, zou reeds op zich zelve genoegzaam bewijzen dat deze daad niet met behoorlijk overleg werd volbragt, indien ook derzelver aard en gevolgen zulks niet overvloedig aanduidden.

Als Koning zoude ik de grondwettige instellingen van het rijk, waarvan het herstel door mij werd afgekondigd, niet kunnen veranderen, en als vader konde ik, in vrijen wil, evenmin mijnen afstammelingen van hunne hooge en wettige regten berooven.

Onedelmoedige of verdwaalde menschen omringden mijn ziekbed, maakten misbruik van mijne liefde en van die der Koningin voor de Spanjaarden, en verbitterden hare droefheid, door de stellige verzekering dat de geheele natie tegen de pragmatieke sanctie was ingenomen, en door de algemeene verwarring en stroomen bloeds, die hare naleving zouden, volgen op het gruwzaamst af te schilderen.

Deze vreesselijke verklaring, afgelegd te midden van omstandigheden, welke het dubbel ten pligt maken de waarheid te zeggen, en toen ik noch de tijd, noch het vermogen had eenig onderzoek te doen, beangstigde mijn gemoed, en ontnam mij het gebruik der geringe vermogens die mij nog overbleven, terwijl mijne gedachte zich uitsluitend vestigden op den vrede en het welzijn mijner onderdanen, zooals ik zulks in het dekreet zelf heb te kennen gegeven.

De trouweloosheid volvoerde den aanslag, die door verleiding was begonnen, en nog denzelfden dag, werden er gedrukte afschriften verspreid, ... en woordelijk daarin het dekreet opgenomen, wiens zegel ik gelast had dat tot na mijnen dood moest geëerbiedigd worden.

Thans onderrigt van de valschheid, waarmede men de trouw mijner geliefde onderdanen, aan het geslacht huns konings, heeft miskend; volkomen overtuigd dat het noch in mijne magt, noch mijn verlangen kon zijn, om van het oude regt van opvolging af te wijken, zooals hetzelve eeuwen lang heeft bestaan, naar de wet is bekrachtigd, en door de algemeene wensch der natie is teruggeroepen; thans bevrijd van den invloed en den dwang dier noodlottige omstandigheden, verklaar ik plegtig, uit eigen beweging en onafhankelijken wil, dat het dekreet, te midden eener smartelijke ziekte geteekend, mij door verrassing is afgedwongen; dat hetzelve een gevolg was der ijdele schrikbeelden, die men mij voor den geest bragt; dat hetzelve nietig en van geene waarde is, als strijdende tegen de grondwettige instellingen des rijks, en tegen de verpligtingen, die mij als koning en vader, jegens mijne afstammelingen zijn opgelegd.

In mijn paleis te Madrid den 31sten December 1832.

Dit stuk, door den koning eigenhandig geschreven, en door zijne handteekening bekrachtigd, is nog denzelfden dag in tegenwoordigheid van een aantal hooge geestelijke en wereldlijke beambten aan den minister van justitie met de meeste plegtigheid ter hand gesteld, en door dezen de in archieven neergelegd.

(Zie de fonds-notering hierboven)

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 9den Januarij.

Te Tweebrugge heeft de menigte goed gevonden in den nieuwe jaars-nacht de gevangenen *Wirth*, *Siebenpfeiffer* eene serenade te brengen; de politie is tusschen beide gekomen, en heeft eenige der hoofdbelhamels in hechtenis genomen.

— Het Beijersch Regeringsblad van den 5den januarij maakt het verdrag van vriend- en bondgenootschap openbaar, hetwelk onlangs met het Grieksch gouvernement is gesloten.

— Reeds voor eenige dagen verspreidde zich het gerucht dat de voormalige president der kamer van afgevaardigden in Nassau, de geheimraad *Herber*, in hechtenis was genomen, en tot eene driejarige gevangenisstraf was verwezen. Het blijkt thans uit meer omstandige berigten, dat deze regterlijke vervolging en veroordeeling in geen verband hoegenaamd staan, met het protest der afgevaardigden in de vorige zitting, noch ook met hunne weigering om aan de verdere beraadslagingen deel te nemen, maar dat beide alleen het gevolg zijn van een opstel, dat door genoemden voormaligen president in het Hanauer dagblad werd geplaatst en waarvoor hij door de regtbank van appel te Usingen aan de misdaad van majesteits-schennis werd schuldig verklaard.

— Uit Napels schrijft men van den 22sten december, dat de uitbarsting der Vesuvius, die op den 15den begonnen was, zeer ernstig dreigde te worden. De lava, die in den beginne slechts aan de zijde der hermitage afstroomde had zich den 20sten ook aan den kant van Portici eenen weg gebaand. Uit den krater werden daarenboven steenen en andere volkanische stoffen tot eene ontzettende hoogte opgeworpen.

— Volgens den *Schwabischen Merkur* is het duidelijk te zien welke gelukkige gevolgen het verdrag in het vorige jaar betrekkelijk de Rijnvaart, voor de oeverstaten heeft opgeleverd, en vleit men zich dat deze tak van welvaart nog merkelijk zal toenemen zoodra de handel en scheepvaart ook op den Main, den Necker en de Schelde aan vaste bepalingen zal zijn onderworpen. Hoezeer de overeenkomst ten aanzien der beide eerste dier rivieren door vele bezwaren werd opgehouden, was het echter thans tijd om het Weener verdrag behoorlijk ten uitvoer te leggen. Men wilde voorts dat eene afzonderlijke kommissie, met de regeling der Scheldevaart belast, te Aken of te Brussel zoude bijeenkomen, zoo als daartoe reeds de grond was gelegd en de overeenkomst op den 31sten mei 1831 tusschen de zeven oeverstaten gesloten.

— Het bevestigt zich door tijdingen over Weenen ontvangen, dat het Egyptische leger ook in Klein-Azie nieuwe vorderingen heeft gemaakt, en dat de Turksche krijgsmagt voor hetzelve terug is getrokken. Van alle zijden hoort men tevens dat Ibrahim-Bassa door de bevolking met opene armen wordt ontvangen. Waarschijnlijk is zulks een gevolg der algemeene gehechtheid aan de oude instellingen en gebruiken, welke de Egyptische veldheer zich verbonden heeft te herstellen. De dag der beslissing tusschen de aanhangers van dit oude, en die eener billijke hervorming kan niet verwijderd zijn. Indien namelijk de Porte aan zich zelve wordt overgelaten, moet het toekomstig lot van het Turksche rijk door de wapenen worden uitgewezen. Beide partijen verdeelen in hunnen tegenwoordigen toestand, voorwaarden die wederzijds onaannemelijk worden geacht; zoo als dan ook de laatste onderhandelingen tot geene schikking hebben geleid. Indien voorts de Europesche magten niet spoedig tusschen beide komen, is het hoogstwaarschijnlijk dat het Turksche rijk vernietigd, en de geheele wereld daardoor merkelijk geschokt wordt. De meerderheid van het Egyptisch leger wordt vooral bevorderd door die ongelukkige verdeeldheid die bij de Turken tusschen de geregelde en ongeregelde troepen bestaat. Zoo als het reeds meermalen gebleken is, bewerkt de een dezer partijen den nederlaag van den anderen. In een woord, de toestand der Porte wordt van dag tot dag hagchelijker, en de Franken zien met schrik ook de dreigende toekomst te gemoet.

ENGELAND.

LONDEN, den 9den Januarij.

De graaf *Pozzo di Borgo* heeft gisteren op het bureau van buitenlandsche zaken eene lange conferentie met lord *Palmerston* gehad. Des avonds heeft hij bij prins *Lieven* eenen grooten maaltijd bijgewoond, waar zonder andere aanzienlijke personen ook de prins *de Talleyrand* en de oostenrijksche gezanten genoodigd waren.

Heden zal graaf *Pozzo di Borgo* denkelijk naar Brighton rijden, om zijne opwachting te maken bij Hunne Majesteiten den koning en koningin.

De portugesche minister heeft gisteren eene bijeenkomst gehad met de russische en fransche ambassadeurs, en ook een bezoek bij lord *Palmerston* afgelegd.

Men zegt, dat het gouvernement onderzoek heeft laten doen naar de waarde der in beslag genomen hollandsche eigendommen, en dat deze 200,000 pond sterl. bedraagt.

— De publieke inkomsten hebben in het dienstjaar, dat den 5 dezer is geëindigd, 546,000 pond sterl. meerder opgebragt dan in het jaar te voren, hoezeer de opbrengst van het laatste vierde jaars 50,000 pond minder is geweest dan die der zelfde drie maanden van het vorig jaar.

— Gisteren waren de 3 pCt. gecons. 85¼ à ⅜ zonder dividend.

DER FRANSCHEN VRIENDELIJKHEID.

(*Eerste Artikel.*)

Toen ons zegevierend leger, in Augustus 1831, op het vertoon eener Fransche krijgsmagt, den terugtogt aangenomen en in deszelfs vroegere standplaatsen wedergekeerd was, waren er omstandigheden, die ons drongen onzen lezers een *Waakt* toe te roepen — Wij voorzagen dat het bij dezen eersten inval niet zou blijven, en de ondervinding heeft dit, helaas! bevestigd. — Ook nu zal deze *tweede* interventie niet de laatste zijn, en alles wat wij dus toen zeiden, is ook nu andermaal van toepassing en zij alzoo op nieuw ter ernstige overweging aanbevolen. (1)

Doch er is thans meer. In de wonderlijke dagen welke wij beleven, en bij de waardige houding die dit Land heeft aangenomen, hebben wij ons voor verschillende vijanden te hoeden, of liever voor de verschillende standen welke onze vijanden aannemen. Er behoort zoowel acht gegeven te worden op hunne onzigtbare als op hunne zigtbare wapens, op hunne pogingen om de zedelijke als om de daadwerkelijke krachten der Natie te ondermijnen; de listen onzer vijanden zijn welligt voor ons gevaarlijker, dan hunne wapenen, want ons behoud hangt meer af van onze *morele*, dan wel van onze *materiele* sterkte. — En dan is het niet ongepast, noch overbodig, ook in dit opzigt zeer ernstiglijk de grootste voorzigtigheid en waakzaamheid aan te raden, en wel betrekkelijk iets, hetwelk ons, om der menschen wil, hoogelijk verblijdt, doch voor de algemeene zaak hoogstens bekneld; namelijk, die *zóó* hooggeprezene en hoog opgevijzelde *Fransche vriendelijkheid* en *voorkomenheid* jegens onze brave verdedigers van Antwerps Citadel.

Immers indien het waarheid is — en GOD zij gedankt dit *is* onbetwistbaar — dat in ons Land Vorst en Volk slechts *één* zijn; indien het waar is, dat men hier als *één* eenig man de wapenen aangordt, niet slechts ter verdediging van den oud vaderlijken grond, maar ook tot handhaving der geschondene regten van onzen waardigen en geëerbiedigden Koning; is dan niet juist die *onderscheidende* behandeling — in tegenstelling van de verregaande smadelijkheid, waarmede men *nu* de Belgen behandelt — in de gegevene omstandigheden en bij alles wat voorafgegaan is, de grootste *persiflering*, (2) ja de bijtendste hoon welke men ons kan aandoen. — Laat ons daarom het een en ander in onze gedachten herroepen, hetwelk niet vergeten *moet* noch *mag* worden.

Ofschoon er alsnog een sluijer ligt over vroegere gebeurtenissen, kan men bijna als zeker aannemen, dat, bij den opstand in *Belgie*, welke zoo kort die der Franschen opvolgde, het Europesche vraagstuk van *orede of oorlog* behendig en listig van 's Konings handeling in dezen werd afhankelijk gemaakt. Daardoor verklaart zich veel, hetwelk ons toen duister was. Kortom, onze brave Vorst wilde geen oorzaak zijn der verstoringe van dezen vrede; hij wilde, zoo mogelijk, ook binnen 's lands het storten van bloed voorkomen; de listig aangeraden weg van onderhandeling werd ingeslagen, en de hooge Verbondene Mogendheden door Hoogstdenzelve als Bemiddelaars ingeroepen. — Dien ten gevolge werden van alle zijden de meest beroemde diplomaten afgezonden en men vereenigde zich te *Londen* in conferentie. Reeds dadelijk echter vergat, of liever verzaakte men aldaar den rol van Bemiddelaar, om dien van Regter en Scheidsman, in nadruk, aan te nemen. De willekeurige scheiding van 's Konings wettig gebied, op den eisch van een handvol oproermakers, was de eerste regterlijke daad van onregt dezer Vergadering. — De Koning, geperst door dezer beslissing zoowel als door den stellig uitgedrukten wensch zijner getrouw geblevene onderdanen, trad eindelijk tot dezelve toe; doch ziet, hetgene gezegd was *onherroepelijk* te zijn, werd herroepen zoodra onze Koning hetzelve aannam, en door geheel onaannemelijke voorstellen vervangen — Twee jaren worden de zaken nu gerekt, ten einde onze geldmiddelen uit te putten en het Volk tot moedeloosheid, ongeduld en afmatting te brengen. — Op het eigen oogenblik dat de zaak in den hartader van het opgestane *Belgie* beslist zou worden, treedt *Frankrijk* wederregtelijk tusschen beiden, stuit ons zegevierend leger onder de muren van *Brussel*, en dwingt ons tot den terugtogt. — Niettemin was, tegen wensch, den uitslag voor *Belgie* zelve allerongunstigst geweest; en na die uitslag zóódanig was, wordt onze Koning door de Conferentie in het gelijk gesteld en zal *Belgie* genoodzaakt worden; doch niets geschiedt. — Onze Koning, van alle zijden gedrongen, wil alles toegeven, wat slechts eenigzins met de eer en het belang des Rijks bestaanbaar is; voorstellen worden dezerzijds gedaan, in den grond overeenkomende met de vroeger voorgelegde; doch even als bij het vroeger welbekende protocol van 12 Januarij 1831, annexe A, treedt men ook nu terug zoodra de Koning *Ja* zegt. — Men gaat gedurig verder. Wederregtelijk sluiten twee der vijf Mogendheden onder 's hands een onderling tractaat, scheiden zich alzoo in de daad van de Conferentie, en gaan tot gewelddadige dwangmaatregelen over, welke door niets kunnen worden geregtvaardigd. — Men wil Oud-*Nederland* in den hartader treffen, den handel een geweldigen slag toebrengen, hopende daardoor, als een noodzakelijk uitvloeisel, het Bestuur in finantiele ongelegenheid te brengen, besluit alzoo tot het blokkeren onzer havens en het onder *embargo* leggen onzer schepen, er wordt een bepaalden termijn vastgesteld, doch middelerwijl en vóór dat deze ten einde is, wordt het besluit reeds ten uitvoer gelegd. — Te gelijker tijd wil men den Koning het eenige vaste punt van waarborg, in het hart der opgestane Provincien gelegen, ontweldigen; meer dan 60,000 man der *groote* Natie rukken op, ten einde eene sterkte van weinige quadraat-voeten omvang, door nog geen 5000 man verdedigd wordende, te nemen en de *ontruiming* alzoo gewelddadig te bewerkstelligen. — Bij dit alles is het echter geen oorlog; geenszins, aan verzekeringen ontbreekt het niet, dat — tenzij de Koning der *Nederlanden* het mogt willen — de vrede *dáárom* niet is verbroken: — en te regt, want nu kunnen de heeren Gezanten der beide *dwingende* Mogendheden, als hooge en onschendbare verspieders, in de Koninklijke residentie verblijven, en ook nu kan men een van strijdlust brandend leger langs eenige grenzen van het aangevallen punt, werkeloos houden, zonder dat de minste poging tot ontzet beproefd kan worden; want het verstoren van den Europeschen vrede, daarvan afhankelijk gemaakt, zou welligt nu genoegzaam geweest zijn Hoogstdenzelve nog meer *dwingende* Bondgenooten op den hals te halen. — Kortom de aanval geschiedt, niet op eene met den krijgsmanseer bestaanbare of slechts menschelijke, maar op de meest barbaarsche wijze, waardig de tijden van het Vuistregt. — Niets kenteekent hier de Natie, welke zich vermeet zichzelven de meest verlichte en beschaafde der wereld te noemen; maar de aanval staat gelijk met de overvallen dier barbaarsche horden, welke de woestijnen van het woeste *Afrika* bewonen. — Waarschijnlijk door den verrader BOUVIJ, zoowel wegens de inwendige verzekeringen dezer sterkte, als omtrent de opeengepaktheid der bezetting ingelicht, rigt men een vuur op dezelve aan, in waarheid — gelijk de grijze Bevelhebber zoo karakteristiek heeft uitgedrukt, — zoo *brutaal*, dat niet slechts alles er tot een puinhoop gemaakt wordt, maar tevens zoo moorddadig, dat, zonder de zigtbare bewarende hand Gods in dezen, [illegible] van honderden menschenlevens zou hebben kunnen kosten. — En toen nu

---

(1) Men herleze het artikel *Waakt* in ons nommer van 4 en 5 September 1831.

(2) Wij weten hiervoor geen *Hollandsch* woord, hetwelk dit uitdrukt.

eindelijk de sterkte bezwijkt, of liever, toen de Bevelhebber derzelve, getrouw aan de bij hem ontvangene bevelen en, dien ten gevolge, der door hem afgelegde verklaring, zijne middelen van verdediging had uitgeput en langeren wederstand onmogelijk geworden was, en hij alzoo nu zegt bereid te wezen den hem toevertrouwden post te *ontruimen*; toen werpt men het masker af, en, hoewel het voorgestelde doel bereikt en, *hetgene men verlangde*, daaronder niet verbroken was, weigert men den aftogt der bezetting, anders dan op vernederende voorwaarden, en terwijl zij [illegible] van de hand gewezen worden, voert men den waardigen grijzen Bevelhebber met zijne onderhebbende manschap in krijgsgevangenschap weg en noodzaakt tevens, als 't ware, den Kommandant onzer flotille ten dier plaatse, hoewel in geen verband staande tot het grondgebied of eigendom der Belgen, zijne onderhebbende bodems te vernielen. — En terwijl dit aan de eene zijde geschiedt, wat doet men aan den anderen kant. Het hoofddoel is bereikt reeds, wordt er op nieuw onderhandeld, zelfs komen er nieuwe *voorstellen*; staakt men nu middelerwijl andere dwangmaatregelen, ten minsten voor eenen tijd? Geenszins; men laat *quasi* sommigen onzer koopvaarders vrij, doch blijft tevens, ook nu nog, onze rijk geladene Oost- en West-Indievaarders hier en de geladene huiswaartskeerende Levantsche schepen te *Maltha* en *Gibraltar* nemen en ophouden. — En zoo stapelt men de eene onregtvaardigheid op de andere; zoo behandelt men onzen eerbiedwaardigen Koning; zoo doet men dit getrouwe en volhardende volk; en dit alles onder betuigingen van vriendschap en bondgenootschap; — en terwijl men alles aanwendt om ons ten onder te brengen, de zenuw van ons bestaan te verlammen en den groeten handel naar elders te verplaatsen, schimpt *quasi* het Engelsche schandblad, *the Courier*, tot heden een onzer ergste tegenstanders, op zijnen Eersten Minister; en hoewel men onze dapperen wegvoert en daardoor, zoowel ons van een krachtig deel onzer strijdkrachten berooft, als zoodanige uitkomst ook niet geschikt kan zijn gunstig op de geestgesteldheid van het leger te werken, putten de Fransche aanvoerders zich uit in vriendschapsbetuigingen en beleefdheden, die, helaas, slechts al te veel weêrklank vinden, ook bij ons, en dus, welligt, de gevoelens van verontwaardiging en tegenstand zouden kunnen verflaauwen, welke daarentegen in al hunne kracht bij ons moeten blijven bestaan.

Wij hopen daarom, in een volgend nummer, nader nog op het *doel* dezer Fransche vriendelijkheid en voorkomendheid terug te komen.

DE ZON EN DE AARDE,

Fabel.

Opinionum commenta delet dies;
naturæ judicia confirmat.
Cic.

In zekere eeuw, waarin de *emancipatie* van alle onderhoorigen werd geproclameerd, begreep ook onze Aarde, dat zij niet zonder hare vrije toestemming kon gehouden zijn, zich om de Zon te wentelen. Want, zeiden men, bij elk bijzonder mensch zulk eene vrije toestemming tot alle zijne verpligtingen noodzakelijk, aannam, hoeveel te meer kwam zij toe aan eenen bol, waarop een geheel redebegaafd menschdom woont! Ook meende zij hiertoe de duchtigste gronden te hebben. Zij was door verdrag aan de Zon verbonden; want door hare gedurige wenteling ging zij stilzwijgende overeenkomst met de Zon aan, om door derzelver stralen te willen verwarmd en beschenen worden, en deze verbond zich insgelijks van haren kant, door het gedurig uitschieten van die stralen ten bate en voordeel der Aarde. Kortom, er wielt niet aan te twijfelen of er bestonden zekere voorwaarden tusschen de beide hemelbollen, een wederzijds verdrag. Eenige andere planeten gingen nog verder, zij beweerden, dat de Zon oorspronkelijk derzelver licht van haar ontleend, en alleen van harentwege *in last* had om hetzelve gelijkmatig te verspreiden; zoodat zij, bij voorgevallen pligtverzuim, de Zon zouden kunnen verwerpen, en een uit haar midden tot Zon aanstellen. Want naar de ware filosofie geoordeeld, waren eigenlijk alle bollen gelijk, en de een had, dus oorspronkelijk, geene magt over den anderen. (Ik moet echter tot lof der Aarde zeggen dat zij zoover niet ging.) De Zon integendeel hield staande, dat het in 't *begrip* van eene zonnestelsel lag opgesloten, dat de Zon heerschte. Doch wat baatte dit *begrip* zoolang de planeten het niet *begrijpen* wilden?

De Aarde ondertusschen hield het *juiste midden*. Zij deelde niet geheel in de meening der overige planeten, maar was echter hooglijk ingenomen met hare theorie, en zou dezelve voor alles niet hebben opgegeven. Men zegt zelfs, (maar ik kan het niet gelooven) dat zij het van de Maan, die nog altoos eene natuurlijke meerderheid aan de Zon bleef toekennen, zeer euvel opnam, en dezelve voor een duisterling schold, die [illegible] zelfs haar licht niet verdiende.

Doch hoe dit ook zij, de zaak werd spoedig opgehelderd, toen er op [illegible] eene zons-eclips ontstond. Nu was het goede leven gaande (gelijk [illegible] zegt.) De Zon had aan de voorwaarden haars gezags ontbroken. De Aarde was nu ook aan hare verpligting niet gehouden. Nu moest men een anderen loop nemen, en dien eeuwigen wentelkring verlaten, die dan toch ook alleen weêr aan het oude herinnerde, en geen vrijwording of onafhankelijkheid gedoogde. Men moest toonen dat men verder is, te komen dan de onwetende oudheid of de duistere middeneeuwen.

Juist was er toen eene staartster in de nabijheid der Aarde. Deze maakte de eene juiste opmerking dat er eigenlijk in de geheele schepping (ten minste zoover zij gekomen was) geene twee gelijken, noch die volstrekt onafhankelijk waren, bijzonder dat de zonnen overal werelden beschenen en beheerschten, en dat dit aldus de onveranderlijke ordening Gods was. Deze komeet schilderde de droevige ellende die eene van hare Zon afvallende ster ondervindt, en bezwoer de Aarde zich aan die [illegible] prijs te geven, maar liever de instelling des Hemels te erkennen, door welke zij in zulk eenen heilzamen stand was geplaatst.

Intusschen was de Eclips voorbijgegaan. De Zon scheen weer helder als voorheen, en de Aarde is sedert haar trouwe lijfwacht gebleven; maar de overlevering zwijgt er van, of men de maan, die het eerst de dwaling had tegengegaan, wel volkomen regt heeft laten wedervaren.

[illegible]

AMORTISATIE-SYNDICAAT.

De Agent van het Domein te *Breda*, als daartoe behoorlijk geautoriseerd, zal op Maandag den 28sten Januarij 1833, 's morgens om 10 ure, ten Stadhuize van Breda, en ten overstaan van den heere Burgemeester derzelve Stad, publiek den minstdoende aanbesteden:

Het Bouwen van Twee Nieuwe T O L H U I Z E N, aan den Groote weg der 1e Klasse n°. 8 als:

1°. Aan den Tol n°. 1 te *Dorst* onder *Oosterhout*.
2° — — — n°. 2 op den *Haansberg* onder *Gilze*, en zulks met de Leverantie der daartoe benoodigde Materialen.

Het Bestek en Teekening liggen ter lezing en inzage, zoo ten kantore van den Agent, als in het koffijhuis bij *Pijtak*, naast het Stadhuis te Breda, terwijl bij den Opzigter *J. Lugten* te Terheyden, nadere informatien te bekomen zijn, en door wie op Zaturdag den 26sten Januarij 1833, de noodige aanwijzing in loco zal worden gedaan, te beginnen aan den Tol n°. 1 te Dorst.

Breda, den 7 Januarij 1833.

De Agent voornoemd,
M. S M I T S.

*** U I T D E H A N D T E K O O P, in de Singelstraat te *Breda*, bij het Kasteelplein L. D. 351, genaamd: *den Grooten en Kleinen Lusthof*, bestaande met twee K E L D E R S, drie B E N E D E N - K A M E R S en K E U K E N, met Pomp- en Regenwater, benevens vier B O V E N - K A M E R S, en twee Z O L D E R S, met eene schoone T U I N, B L IJ K, ruime P L A A T S, M I S T B A K en P R E V A A T met andere Gemetselde Gemakken voor Steenkolen te plaatsen, beplant met V R U G T B O O M E N en twee Z O M E R H U I Z E N; Bewoond door den Eigenaar C. S W A E N S.

*** Op Woensdag den zestienden Januarij 1833 en volgende dagen, zal door P I E T E R C O R N E L I S W I E R C X, Notaris te *Ginneken*, telkens des voormiddags ten negen uren, ten verzoeke van de Benificiaire Erfgenamen in den Boedel en nalatenschap van wijlen den Wel-Eerwaarden Heer A. C H R I S T I A A N S E N, in leven Predikant der gereformeerden van *Ginneken*, en alzoo ten sterfhuize van denzelven, publiek ter verkoop worden aangeboden, eenen netten en welonderhouden I N B O E D E L, bestaande in Ledikanten, Bedden met derzelver toebehooren, Katoenen-Moltonnen en andere Dekens, Paardenhairen en andere Matrassen, Bedden- en Tafellinnen, een Pendule, Secretaire, Mahonijhouten Colis-Tafel, Tafels en Stoelen, Spiegels, Thee-Serviesen, Geleijegoed, Glas- en Aardewerk, zilveren Lepels en Vorken en verscheidene andere zilveren voorwerpen, alle behoorlijk gekeurstempeld, een Mangel, eene zoo goed als nieuwe Kar en, verder al hetgene te voorschijn zal worden gebragt.

De voorschreve Goederen zullen des maandags den 14den Januarij, van des voormiddags 9 tot 12 en des namiddags van 2 tot 4 uren voor een ieder te zien zijn.

MILITAIRE SPECTATOR N°. 27.

Ziet het licht en bevat de navolgende belangrijke bijdragen:

I. Iets over de opwekking van zedelijke kracht in het Nederlandsche Leger. II. Beknopt overzigt der X^{de} afdeeling van het fransch reglement voor de Velddienst. (Over de verkenningen) III. Taktiek, derzelver theorie en toepassing, (vervolg van no. 26.) IV. De Ruiterij. V. Iets over zoogenaamde fransche vinding. VI. Album voor Levens-schetsen en Tafereelen uit de Krijgsgeschiedenis en uit het Krijgsmansleven, 3. De fransche Luitenant-Generaal *Hamo*.

De Uitgevers *Broese & Comp.*, zullen binnen weinige dagen, vóór de intrede der 4de Serie, het publiek eene hernieuwde Inteekening aanbieden, zij vertrouwen, dat door de vereeniging van Spectator, met het vroeger door hen aangekondigde Tijdschrift Pallas, eene meer algemeene deelneming, in een Krijgs-Wetenschappelijk Tijdschrift, als eenig en alleen in ons Vaderland bestaande, zal waardig gekeurd worden, ten einde hierdoor de verbreiding van Krijgs-Wetenschappelijke kennis en ter handhaving van onzen nationalen Krijgsroem mede bevorderlijk te zijn. De geringe bijdrage van ƒ 2,25 voor 10 nommers, in quarto formaat op velin papier gedrukt, kan hieraan niemand afschrikken.

Gemelde Boekhandelaars zullen binnen kort E E N A A N Z I E N L IJ K E V E R K O O P I N G V A N B O E K E N houden. Diegenen welke verlangen hier nog iets bij te voegen, worden vriendelijk uitgenoodigd de opgave spoedig in te zenden.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

VRIJDAG, 11 Januarij 1833.

		gebl.
NEDERLANDEN, Werkelijke schuld, 2½ pCt.	[illegible]	[illegible]
Uitgestelde schuld.	[illegible]	[illegible]
Kansbiljetten.	15½ à 16	15⅞
Amortisatie Syndicaat, 4½ pCt.	69½ à 70	69⅞
Idem idem, 3½ pCt.	54½ à 55	54⅞
Oorlogs-lasten 1830 à 5 pCt.	91½ à 92½	92⅛
Vrijw. geldl. 1831 à 6 pCt.	98½ à 99	98¾
Nieuwe idem 1832 à 5 pCt.	78½ à 79¼	79
Schatkistbiljetten, 6 pCt.	99¾ à 100	99⅞
Handel-Maatschappij, 4½ pCt.	82½ à 83½	83
FRANKRIJK, inschr. op 't Grootboek 3 pCt.	71½ à 72½	71⅞
RUSLAND, Bij *Hope en Comp.*, 5 pCt.	92½ à 94	93
Bij dezelfde 1828, 5 pCt.	94½ à 95½	95
SPANJE, Certific. Amst., 5 pCt.	54½ à 55	54
Dezelfde 3 pCt.	34½ à 34¾	34⅝
Uitgestelde schuld.	[illegible]	7⅛

Te BREDA, bij BROESE en COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.